

УДК 336.226

Павлішина Н.М.¹, Діденко В.В.²

¹ канд. економ. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-419 НУ «Запорізька політехніка»

УТИЛІЗАЦІЯ ТОВАРУ З ПОЗИЦІЙ МАРКЕТИНГУ

Маска, рукавички, санітайзер – неодмінні атрибути «нової нормальності» у умовах карантину спричиненого Covid-19. Медична маска взагалі входить до переліку речей, наявність яких слід перевіряти, виходячи з дому, оскільки ні транспорт, ні жоден заклад не обслуговує без її наявності. Адже за рекомендацією МОЗ саме маски для обличчя стали ключовим інструментом у боротьбі з корона вірусом.

Більше двох років населення світу використовує маски одноразового чи багаторазового використання. Найбільшою популярністю користуються медичні маски, які мають низьку ціну та не потребують ніякого догляду. Через невеликий термін використання маски (2-3 години) виникає потреба у

її частій зміні. Як наслідок – утворюються відходи засобів індивідуального захисту, що актуалізує проблему їх утилізації.

Утилізація – це комплекс заходів, спрямованих на переробку відходів [1]. Через неможливість повторного використання сировини з якої виготовлена медична маска її відправляють на полігони для захоронення.

Через те, що медична маска містить біологічні сліди людини, яка нею користувалася, а тому належить до небезпечних відходів. Її виготовлено з поліпропілену – матеріалу, який не розчиняється у воді та який складно переробити навіть у разі знезараження [4].

Маска, яку викинули на вулиці, може легко потрапити до морських вод через каналізацію та річки. Це збільшує кількість сміття, яке плаває на поверхні океану. З часом вона розпадається на мікропластик, який може потрапити в організм риби чи інших морських тварин. Сотні років знадобляться, щоб ці рештки повністю розклалися в природі [3].

Маски не можна викидати у звичайні сміттєві контейнери, адже це створює загрозу передачі вторинних хвороб іншим людям.

Однак, за результатами дослідження Крикавського С.В. та групи авторів «показник утилізації упаковки в Україні є достатньо низьким і ледве сягає 4%» [2, с. 106]. При цьому найменш відповідальними виявилось молоде покоління (до 18 років), де менше половини взагалі замислюється над проблемами утилізації [2, с. 108]. На думку автора ці дані можна екстраполювати і на проблему утилізації медичних масок.

Керуючись чинним законодавством медичні необхідно здати на утилізацію. Ця процедура відбувається за нормами встановленими МОЗ [4].

З позиції маркетингу, медична маска це такий же товар, як і будь-який інший, а тому інформування про його правильне використання та утилізацію має бути у полі зору маркетингологів.

Узагальнюючи публікації можна відмітити, що маркетингові заходи мають бути спрямовані на таке:

- підвищення обізнаності населення з питань впливу медичних масок на навколишнє середовище. Без відповідної утилізації маски перетворюються на екологічну зброю. Захисна частина маски, яка зроблена із поліпропілену, розкладається близько ста років. Поліпропілен є отрутою для ґрунту та підземних вод;

- проведення соціальних акцій з метою попередження негативного впливу на життя та здоров'я людини неправильної утилізації медичних масок. У аптеках слід розмішувати інформацію про алгоритм утилізації масок, важливим етапом якого є збір та здача масок у пункти прийому;

- організація пунктів прийому використаних масок (у аптеках або шляхом встановлення окремого контейнеру для збору масок у кварталах висотної забудови);

- проведення вірусної соціальної реклами щодо шкідливого впливу використаної маски на довкілля та важливість сортування сміття;
- обов'язкове маркування маски на лицьовій стороні, що товар підлягає особливій утилізації.

Ці та інші заходи дозволять не тільки захистити споживачів сьогодні від пандемії, але й забезпечити безпечні умови життя майбутнім поколінням, що відповідає концепції соціально-етичного маркетингу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баранова І.І., Коваленко С.М., Бреусова С.Б. та ін. Товарознавство на фармацевтичному підприємстві. – Харків : НФаУ, 2019. 52 с.

2. Крикавський Є.В., Кузьо Н.Є., Косар Н.С. Фасування продуктів : маркетинг contra екологія. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2018. № 1. С. 103-117. URL : https://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2018_1_103_117.pdf (дата звернення 01.04.2022).

3. Правильна утилізація. Хмарочос. URL : <https://hmarochos.kiev.ua/2021/04/22/pid-chas-karantynu-stalo-bilshe-vidhodiv-kudy-zdavaty-masky-sanitajzery-ta-odnorazovuj-posud/> (дата звернення 25.03.2022)

4. Утилізація товарів. УтільВторПром. URL : <https://утилизация.укр/uk/utilizatsiya-othodov/utilizatsiya-tovarov/> (дата звернення 05.04.2022).